

De informatiestandaard Acute Zorg:

Betrouwbare gegevensuitwisseling voor betere spoedzorg

In de dynamische en vaak hectische wereld van de acute zorg kunnen seconden het verschil maken: in de kwaliteit van zorg én in het herstel van de patiënt. Om de best mogelijke zorg te kunnen bieden, is het dan ook van groot belang dat gezondheidsgegevens snel en nauwkeurig kunnen worden uitgewisseld tussen zorgverleners. Hier komt de informatiestandaard Acute Zorg van Nictiz om de hoek kijken. Die zorgt ervoor dat essentiële gezondheidsgegevens betrouwbaar en begrijpelijk via systemen kunnen worden gedeeld.

& DOOR JOOST WAKKA

Nictiz ontwikkelt en beheert de informatiestandaard Acute Zorg. Op basis van veelvoorkomende spoedsituaties is vastgesteld welke berichten nodig zijn voor adequate informatievoorziening in de acute zorg. Die berichten vormen de informatiestandaard. De berichten binnen de informatiestandaard zijn verdeeld in vijf categorieën om zorgverleners te helpen bij specifieke situaties (zie ook het overzicht op de volgende pagina rechtsboven).

1. Logistieke berichten (6 berichten).
2. Ambulanceberichten (3 berichten).
3. Opvragingen bij huisarts (3 berichten).
4. Rapportages verleende zorg (3 berichten).
5. Verwijzingen (7 berichten).

Ter illustratie van de effectiviteit van de informatiestandaard Acute Zorg, richten we ons nu specifiek op de drie Ambulanceberichten: de spoedsamenvatting, ambulanceoverdracht naar de spoedeisende hulp, en de Spoedeisende hulp-terugkoppeling.

Anno van Dijken, IT & Security manager bij Ambulancezorg Nederland: "De ambulanceoverdracht is geïmplementeerd bij alle ambulancediensten en een groot deel van de SEH's en wordt daar naar tevredenheid gebruikt. Momenteel wordt gewerkt aan de implementatie van de Spoedeisende hulp-terugkoppeling. Bij een paar ambulancediensten en SEH's werkt dit al en we verwachten dit eind 2025 ook breed uitgerold te hebben. De spoedsamenvatting in de ambulance komt beschikbaar zodra het systeem voor patiënttoestemmingen gereed is."

De spoedsamenvatting

De spoedsamenvatting stelt zorgverleners - zoals verpleegkundigen in meldkamers, ambulancepersoneel en artsen op de spoedeisende hulp - in staat snel en adequaat te handelen op basis van de meest relevante gezondheidsinformatie van een patiënt uit het huisartsendossier. Daarbij geldt de richtlijn 'Gegevensuitwisseling acute zorg' als uitgangspunt. Denk aan laboratoriumresultaten, medicatieafspraken, waarschuwingen en allergieën die digitaal beschikbaar worden gesteld aan zorgverleners. Dit alles komt de kwaliteit en snelheid van de zorgverlening

aanzienlijk ten goede, leidt tot een efficiëntere zorgverlening en kan zelfs levens redden.

Deze gegevens maken ook onderdeel uit van de Basisgegevensset Zorg (BgZ). Dit is de minimale set van patiëntgegevens die relevant is voor alle specialismen, ziektebeelden en beroepsgroepen en belangrijk voor de continuïteit van zorg. Daarmee vervult de Nederlandse spoedsamenvatting grotendeels de Europese wens om de samenvatting van de medische historie van een Nederlandse patiënt te kunnen delen met een Europese zorgverlener. Hiermee sluit men aan bij de richtlijnen van de European Health Data Space (EHDS), die gericht zijn op het bevorderen van grensoverschrijdende zorg en gegevensuitwisseling binnen Europa.

Er is veel interesse in het ophalen van de spoedsamenvatting bij de huisarts. In de praktijk is de functionaliteit en meerwaarde succesvol beproefd met zorgverleners. Gert Koelewijn, productmanager Acute Zorg vertelt: "Voor de patiënttoestemming voor het ophalen van de spoedsamenvatting, wordt momenteel een systeem ontwikkeld. Daarmee kan de spoedsamenvatting

Schematisch overzicht van de informatiestandaard Acute Zorg.

op basis van toestemming beschikbaar worden gesteld op de spoedeisende hulp, ambulance of meldkamer ambulancezorg. Die toestemmingsvoorziening wordt uiteindelijk geïmplementeerd bij huisartsen. Als burgers daarna ook hun toestemming geven, ontstaat de ideale situatie waarbij het straks niet meer uitmaakt waar je je in Nederland bevindt: als je acute zorg nodig hebt, kan de spoedsamenvatting door ieder ziekenhuis en elke ambulancedienst worden geraadpleegd bij de huisarts, op basis van de toestemming van de patiënt."

Ambulanceoverdracht naar SEH

Voor de ambulanceoverdracht naar de spoedeisende hulp kan een ambulance met een vooraanmelding de spoedeisende hulp informeren over de toestand van de patiënt. Hierdoor kan het juiste team tijdig worden voorbereid. Gedurende de rit kan de informatie bijgewerkt worden, zodat de overdracht digitaal en up-to-date plaatsvindt, zonder de noodzaak tot handmatig overtypen. Als de patiënt al bekend is bij het ziekenhuis, wordt zijn dossier direct bijgewerkt voor extra efficiëntie.

Deze ambulanceberichten volgen veelal het SNOMED-besluit van het ministerie van VWS,

dat SNOMED als standaard medische terminologie in Nederland invoert. Dit verbetert de medische gegevensuitwisseling en patiëntveiligheid aanzienlijk.

Terugkoppeling SEH

Tot slot de Spoedeisende hulp-terugkoppeling. Dit is een logistiek bericht dat een SEH verstuurt naar de ambulancedienst en drie doelen dient:

1. Sturen van de patiëntidentificatie (BSN) in het geval de ambulance deze identificatie niet kon uitvoeren.
2. Vergelijken van de werkdiagnose van de ambulanceverpleegkundige met de ontslagdiagnose van de SEH.
3. Verbeteren van de inhoudelijke overdracht via feedbackinformatie.

Deze terugkoppeling zorgt voor een continu leerproces binnen de ambulancedienst en draagt bij aan de verbetering van de zorgkwaliteit, ten goede van toekomstige patiënten. De inhoud van het bericht is niet in beton gegoten, benadrukt Koelewijn: "Enige tijd geleden ging het alleen nog maar over de identificatie van de patiënt. Sinds een paar jaar is deze terugkoppe-

ling uitgebreid door feedback over de diagnosestelling op te nemen. Om die mee te sturen, was aanvankelijk per patiënt toestemming vereist. Op aandringen van Ambulancezorg Nederland is dit inmiddels wettelijk geregeld zodat terugkoppeling altijd plaats kan vinden."

Van Dijken: "Er zijn zeker nog meer wensen vanuit de ambulancesector voor verdere uitbreiding van het bericht. Maar in de eerste plaats is het nu van belang dat het bericht in gebruik wordt genomen met wat al beschikbaar is. Op basis van bevindingen kunnen dan daarna verdere aanpassingen van het bericht plaatsvinden." Koelewijn vult aan: "Dit geldt overigens voor alle berichten van de informatiestandaard Acute Zorg: er is een continu proces van ophalen van verbeteringen en aanpassen van de berichten, waar we als Nictiz nauw samenwerken met het zorgveld."

Duidelijke voordelen

De informatiestandaard Acute Zorg, ondersteund door het kennisplatform Amigo! (zie kader), biedt volgens Van Dijken een uitstekende basis voor snelle en betrouwbare medische gegevensuitwisseling in de acute zorg. Deze standaard zorgt ervoor dat zorgverleners toegang hebben tot actuele en relevante informatie, wat de zorgkwaliteit en -snelheid ten goede kan komen. De voordelen die de informatiestandaard Acute Zorg kunnen brengen, zijn duidelijk: efficiëntere zorgprocessen, verbeterde patiëntveiligheid en minder administratieve lasten.

Van Dijken: "Het is zeer wenselijk dat, mede met ondersteuning van Amigo!, deze gestandaardiseerde aanpak van gegevensuitwisseling uiteindelijk de norm wordt binnen de Nederlandse acute zorg. Dit helpt niet alleen de patiëntveiligheid te verhogen maar ook het zorgen voor een naadloze zorgervaring voor patiënten, ongeacht waar zij zich bevinden."

Voor een succesvolle implementatie van de informatiestandaard moet een volledige organisatie, van de directie tot aan de werkvloer, zich bewust zijn van de noodzaak van verandering. Daarbij moet men goed voorbereid zijn op de aanpassingen in zorgprocessen en user interfaces. Dat bewustzijn moet er komen en Amigo! helpt daarbij. ■

Kennisplatform Amigo!

Voor zorginstellingen die de implementatie van de informatiestandaard Acute Zorg overwegen, biedt Amigo! een uitgebreide reeks hulpmiddelen en begeleiding. Amigo! is het kennisplatform van Nictiz dat zorgaanbieders ondersteunt bij het in gebruik nemen van informatiestandaarden, onder andere dus Acute Zorg. Het platform verzamelt en deelt waardevolle kennis en ervaringen uit het veld en biedt zorgverleners gedetailleerde stappenplannen en hulpmiddelen voor een effectieve implementatie van deze standaarden. Bovendien verschaft Amigo! een overzicht van locaties waar een gestandaardiseerde gegevensuitwisseling, zoals de informatiestandaard Acute Zorg, in Nederland al worden toegepast.

Als een belangrijke informatiebron voor het programma 'Met Spoed Beschikbaar', integreert Amigo! continue nieuwe inzichten om de informatie actueel te houden en de standaardisatie binnen de gehele zorgsector te bevorderen. In de nabije toekomst zal het monitoringgedeelte van het platform het gebruik van deze gegevens bijhouden, om zo het gebruik van de informatiestandaarden te stimuleren en de zorgcommunicatie in Nederland verder te verbeteren.

CV

Arno van Dijken is IT & Security-manager bij Ambulancezorg Nederland.

Gert Koelewijn is productmanager Acute Zorg bij Nictiz.